

Ihmisen oikeudet

Kirj. Axel Danielson v. 1889

Ranskan vallankumous luuli ikejoiksi perustaneensa vapauden, tasa-arvoisuuden ja veljeyden, kun se ennen uuden Ranskan perussäännön julkaisemista antoi selityksen ihmisen oikeuksista. Tämä selitys perustui kahdeksannentoista vuosisadan demokraattisten filosofien mietelmiin. Jean Jaque Rousseau ynnä muut tämän aikakauden vallankumoukselliset kirjailijat olivat kumonneet historian traditsioonin ja auktoriteetin ja luoneet yhteiskuntatieteen, joka repi alas kaikki, mitä ennen oli opittu oikeana ja arvokkaana pitämään, sijaan asettaen terveen ihmisjärjen opin, joka oli rakennettu muutamii yksinkertaisiin lauselmiin, jotka saivat nimen ihmisen oikeudet. Tämän oppisuunnan ajattelijat, jotka pääasiallisesti kuuluivat porvarissäätyyn, arvelivat yhteiskunnan perustuvan ikäänkuin johonkin sopimukseen eli kontrahtiin sen eri jäsenten kesken. Kun sitten vanha kontrahti vallankumouksen kautta tuli rikotaksi, luultiin kansan ainaisesti pääsevän vapaaksi sorrosta ja riistosta kun uuden yhteiskuntasopimuksen perustaksi pantiin "ikuiset ihmisoikeudet."

Taistellessaan perinnäisiä ennakkoluuloja vastaan teki tämän ajatussuunnan suuri mestari Rousseau itsensä syypääksi siihen erehdykseen, ettei hän ottanut huomioon historiallista kehitystä. Sentähden onkin tämä kehitys pahasti kostanut hänen teorialleen. Yhteiskunta ei ole mikään vapaaehtoinen sopimus eikä edes mikään pakollinen, vaan se on elimistö, joka on alituisen kehityksen alainen ja jonka täytyy elää kautta määrättyjen vaihekausien. Tieteellisen ja järkipärisen yhteiskunnallisen reformaattorin tulee tutkia tämän kehityksen lakeja ja niihin perustaa uudistusehdotuksensa. Hän ei saa nojata ainoastaan oman oikeudentuntonsa vaatimuksiin, sovelluttaen siten syntyneet uudistussuunni-

telmat mielivaltaisesti yhteiskunnallisiin oloihin. Joka viimeksi mainitulla tavalla menettelee, hän tulee toiveissaan pettymään, sillä yhteiskunta kulkiessaan eteenpäin historiallista latuansa ei pysähdy määritelmiin sellaisiin kuin esim. "ikuiset ihmisoikeudet". Se päinvastoin osoittaa sormellaan herkeämättä eteenpäin määrättyä rataa pitkin, jonka päättekohdassa ihmisen oikeudet löytyvät päämääränä, eikä suinkaan taempana lähtökohtana.

Ranskan kansalliskokous antoi julistuksen "ihmisen oikeuksista." Sata vuotta on siitä kulunut. Missä ovat nyt "ihmisen oikeudet?" Ne ovat hyvässä tallessa siellä, missä ne olivat sata vuotta sitten — paperilla.

Pitemmälle ne eivät koskaan joutuneet, sillä yhteiskunta ei pysähdy kuulemaan selityksiä, olivat ne sitten kuinka äänekkäitä tahi viehättäviä tahansa. Ranskan yhteiskunta oli suuren vallankumouksen alkaessa päättänyt yhden vaihe kautensa. Läänitilaitos oli silloin tässä maassa henkitorissaan ja tarvitsi vain syyksien sanculottien pistimistä vetääkseen viimeisen henkäyksensä — sillä se oli jo aikansa elänyt. Sen haudalla kukoisti pian keskellä vallankumouksen hirmuja uusi yhteiskunta, joka kuitenkin ei ollut "ikuisien ihmisoikeuksien" yhteiskunta, vaan entinen yhteiskunta uudessa kehityksaudessa. Imien ensimmäisen voimansa itse vallankumouksesta, nosti kapitaali päänsä ja tuli porvarillisen järjestyksen perustukseksi, kaikkea kannattavaksi luurangoksi, joka tuli antamaan muodon ja sisällyksen koko vuosisadan kehitykselle. Porvariluokka astui historian näyttämölle, nousi kapitalistisen tuotantotavan kautta yhteiskunnalliseen valtaan ja — ihmisen oikeudet olivat mennyttä kalua.

Eräs näistä oikeuksista oli nimeltään omistusoikeus. Tämän loukkamattomuus oli pääkohtia porvarisluo-

kan selityksessä ihmisen oikeuksista. Jo vallankumouksen alussa kiirehdiin ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin jotka estivät kansaa sekoittamasta etuoikeuksia omistusoikeuteen. Edelliset poistettiin kaikki yhtenä ainoana yönä (4 p. elok.) Jälkimäinen selitettiin olevan loukkaamaton. Valitseva luokka siinä yhteiskunnassa, joka nyt oli tekeillä, ei tarvinnut erityisiä etuoikeuksia. Itse omaisuus oli nyt tuleva etuoikeutetuksi, kalliimmaksi ja tehokkaammaksi kuin entiset.

Kuinka sitten kävi omistusoikeuden loukkaamattomuuden yhdeksännellätoista vuosisadalla? Jo Brisso, girondista, antoi hämärin sanoin uudenaikaisen työväenliikkeen vastauksen tähän kysymykseen, kun lakialaativassa kokouksessa vuonna 1792 teki eron luonnollisen ja toimivan omaisuuden välillä nimitäten viimeisemmäksi mainittua varkaudeksi. Tällä tarkotti suuri girondisti omaisuuden kapitaalimuotoa, joka päinvastoin kuin Ranskan vallankumousmiehet olivat ajatelleet, tulisi olemaan omaisuuden päämuoto, se ansaitsemiset etuoikeus, jota porvarisluokka aina tarkoittaa, kun se puhuu omistusoikeuden loukkaamattomuudesta. Ja omaisuus siinä merkityksessä on tosiaan kautta vuosisadan säilynyt loukkaamattomasti pyhänä kapitalistivaltioiden armeijain, lainlaadinnan ja koko yhteiskuntajärjestyksessä vallitsevan hengen kautta. Eivät kansalaisen ja ihmisen oikeudet, eikä luonnollisen omaisuuden loukkaamattomuus ole jääneet meille perinnöksi 1789 vuoden vallankumouksen varsinaisena tuloksena, vaan tämän perinnön olemme saaneet kapitaalisen oikeuksien muodossa.

Mutta kuinka on luonnollista oikeutta tämän vuosisadan kuluessa suojeltu? Ei mikään vastaus tähän kysymykseen voi olla masentavampi kuin se, minkä meille antaa väajämätön todellisuus: työläisluokan yhä lisääntyvä riistäminen. Yhteiskunnan rikkaudet ovat vähitellen kerääntyneet harvalukuisen vähemmistön käsiin, enemmistö on köyhtynyt

ja vaipuu päivä päivältä yhä suurempaan kurjuuteen. Joukkojen luonnollinen omaisuus on heiltä riistetty ja riistetään edelleen yhä suuremmassa määrässä. Toimiva omaisuus, jota Brisso nimitti varastetuksi, on ainoa pysyvä omaisuudenmuoto, joka nauttii lain ja yhteiskunnan suojelusta, ainoa omaisuus, joka on olemassa.

Kansanjoukko muuttuu yhä suuremmassa määrässä omistamattomaksi köyhälistöksi. Työläisen ainoan omaisuuden riistää kapitalisti painettien suojassa. Maksamattoman työn kautta ovat ne rikkaudet kootut, jotka tämän vuosisadan kuluessa ovat kokoontuneet porvaristoluokan käsiin ja jotka yhä kartuttavat samalla kuin joukkojen köyhtyminkin kasvaa. Luonnollista omaisuutta ei ole olemassa. Sitä on loukannut, sen on hävittänyt juuri se yhteiskunta, jonka perustuslaissa on etusijalle asetettu omaisuuden loukkaamattomuus — lausetapa, joka saa oikean väriyksensä, kun sen kuulee rikkaan miehen huuilta lasien kilistessä suurporvarillisessa juhlassa, joka vietetään Ranskan vallankumouksen muistoksi.

Tähän yhteiskunnalliseen valheeseen liittyy monta muuta sen aiheuttamaa. Lue "ihmisen oikeuksista" ja sinun täytyy, jos olet rehellinen, myöntää, että se on kokonaan ontto lausetapa, jolla ei ole mitään vastiketta todellisuudessa.

Kaiken tämän johdosta täytyy olojen pakosta syntyä uusi vallankumous, joka ei tule tyytymään ihmisen oikeuksien esittämiseen ainoastaan paperilla. Suuremmalla selvyydellä, tiedolla ja päämääränsä tuntemuksella kuin porvarillinen vallankumous Ranskassa on tämä usin yhteiskunnallinen järjestely, ymmärtäväisesti hyväkseen käyttäen entisiä kokeuksia ja kaikkea hyvää ja tarkotuksenmukaista yhteiskunnan kehityksessä, jälleen voimaan saattava luonnollisen omaisuuden ja luonnollisen tasa-arvoisuuden järjestämällä asiain uuden olotilan, ei tyhjiä ja epävarmojen paperiselityksien nojalle, vaan työn-oikeuden suuren perussäännön pohjalle.